gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Vaststellen Integrale Groenvisie**
Zaaknummer: **122874-2024**
Datum: **14 november 2024**

Voorstel

Aan de Raad voorgesteld:
1. De Integrale Groenvisie Gemeente Roermond 2025-2035 (bijlage 1) vast te stellen conform Raadsbesluit (bijlage 2).

Inleiding
De gemeente Roermond staat voor een groot aantal opgaven. De woningbouwopgave, energietransitie, mobiliteitstransitie, klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit zijn een aantal voorbeelden hiervan. Voor het werken aan deze opgaven is vaak (meer) ruimte nodig. Tegelijkertijd is de ruimte beperkt. Om efficiënt aan de opgaven te werken is het belangrijk om deze steeds meer in samenhang te beschouwen. Hiervoor is een integrale aanpak noodzakelijk.

Groen kan een bijdrage leveren aan een aantal verschillende opgaves. Groen levert zogenaamde ecosysteemdiensten. Dit zijn de "diensten" die de natuur aan ons levert. Een aantal voorbeelden hiervan zijn het verminderen van hittestress, het zuiveren van lucht, bestuiving van gewassen, plaagdier regulatie en recreatie. Een hogere biodiversiteit levert meer ecosysteemdiensten. Hier profiteren zowel mensen als planten en dieren van. De Integrale Groenvisie (bijlage 1) onderstreept de belangen van groen, bepaalt richting op hoofdlijnen en toont een programma richting de toekomst.

Argumenten

1.1 De Integrale Groenvisie geeft uitvoering aan de Omgevingsvisie van de gemeente.
In de Omgevingsvisie wordt het belang van groen in stad en dorp op meerdere plaatsen onderstreept. Daarbij is in de Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente werkt aan meer groen in stad en dorp en we ons inzetten om gezamenlijk met de omgeving de gevolgen van de klimaatverandering zoveel mogelijk op te vangen. De gemeente spreekt in de Omgevingsvisie uit dat ze wil werken aan een gezonde en veilige stad om te waarborgen dat iedereen in Roermond veilig en gezond oud kan worden en prettig kan wonen. Een groene leefomgeving met ruimte voor water, beweging en ontmoeting draagt bij aan een aantrekkelijk en gezond leefklimaat nu en in de toekomst.

De Integrale Groenvisie heeft als doel om uitvoering te geven aan de groene ambitie van de gemeente Roermond en de Omgevingsvisie. De visie streeft ernaar om het groen binnen de bebouwde kom optimaal te laten functioneren voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Met een gezonde leefomgeving wordt hierbij het positieve effect van groen op de gezondheid van onze inwoners bedoeld, maar ook gezocht naar het afstemmen van groen op de

wensen van onze inwoners. Dit wordt bereikt door het creëren van een toekomstbestendige, robuuste groenstructuur. Met de Integrale Groenvisie werkt de gemeente aan een gezonde en veilige leefomgeving voor mens, dier en plant. Met handelen conform de basisprincipes wordt gestart na vaststelling van de visie.

1.2 *De Integrale Groenvisie ligt in lijn met het Coalitieakkoord.*

In het Coalitieakkoord 2022 - 2026 wordt op verschillende plaatsen het belang van groen aangehaald. Groen maakt onderdeel uit van de ambitie van het coalitieakkoord: "Roermond is een stad waar inwoners zich thuis voelen. In onze wijken en kernen, die schoon, groen, heel en veilig zijn, is de leefbaarheid en de sociale interactie tussen de bewoners verder toegenomen en ze treffen elkaar in het ontmoetingspunt". Het behoud van natuur- en landschapswaarden, de aanleg van kwalitatief groen en het belang van groen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit worden onderstreept. De Integrale Groenvisie werkt dit verder uit met de basisprincipes en het uitvoeringsprogramma.

1.3 De basisprincipes zijn direct toepasbaar.

Na vaststelling van de visie wordt gestart met handelen conform de basisprincipes:

- Veiligheid staat altijd voorop (zowel fysieke als sociale veiligheid);
- Groen, tenzij (de (openbare) ruimte wordt in de basis als groen beschouwd);
- De openbare ruimte bestaat uit kwalitatief hoogwaardig groen (groen draagt bij aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving);
- Vergroenen doen we samen (de gemeente communiceert over groen).

De basisprincipes geven op hoofdlijn aan, hoe de gemeente wil werken aan de belangen van klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. De basisprincipes zijn zowel intern als extern gericht. Daarbij wordt het belang van maatwerk onderstreept. De basisprincipes dienen telkens in samenhang beschouwd te worden. We zoeken telkens naar een evenwicht tussen de verschillende belangen van groen.

1.4 Met de producten van het uitvoeringsprogramma wordt de visie bereikt.

Om de visie te bereiken zijn verschillende, aanvullende producten noodzakelijk. Het uitvoeringsprogramma laat, met de kennis van nu, zien welke dit zijn:

- Monitoring klimaatadaptatie;
- Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte;
- Herijking kap- en compensatiebeleid en monumentale bomenlijst;
- Groenstructuurplan;
- Quickscan van groen naar donkergroen;
- Actieplan groeninitiatieven;
- Monitoringsplan biodiversiteit;
- Groennorm protocol;
- Natuurinclusief bouwen puntensysteem.

De producten zijn gericht op het beschermen, uitbreiden en opwaarderen van het groen binnen de bebouwde kom. Een aantal producten worden opgesteld om sturing te geven bij ontwikkelingen. Daarbij wordt door middel van monitoring voorgesteld om te onderzoeken of de maatregelen die getroffen worden, daadwerkelijk het gewenste effect hebben. De ontwikkelingen op het gebied van groen staan daarbij niet stil. Daarom willen wij ook de ruimte houden om in te springen op actuele ontwikkelingen. Hierbij zal telkens de afweging gemaakt moeten worden of zij voldoende bijdragen aan het bereiken van de visie en onderdelen van het uitvoeringsprogramma hierdoor vervangen en/of in de tijd verschoven kunnen worden.

1.5 Voor het opstellen van de Integrale Groenvisie is breed geparticipeerd.

Voor het opstellen van de Integrale Groenvisie heeft een breed participatietraject plaatsgevonden (Bijlage 2 Integrale Groenvisie). Intern zijn hierbij:

- Beleid;
- Beheer openbare ruimte;
- Projecten;
- Vergunningen, Toezicht, Handhaving;
- College van Burgemeester en Wethouders, en;
- De Commissie en Raad, middels een beeldvormende bijeenkomst.

Extern zijn hierbij betrokken:

- Woningbouwcorporaties;
- Waterschap Limburg;
- GGD;
- Roermonds Natuur en Milieu Overleg (RNMO);
- Een werksessie met belangenorganisaties (GGD, stichting gehandicapten, RNMO, OML, Dorpsraad en -comité Swalmen en Leeuwen, Sportraad, Mobiliteitsraad, IVN, de Groene Transformator, NMF, stichting Rura, Waterschap Limburg en Beschermd wonen Zuid);
- Inwoners middels een enquête, die 1190 keer is ingevuld. Dit is een representatief aantal voor de gemeente Roermond.

De participatie met betrekking tot groen is hiermee niet afgerond. Met het vierde basisprincipe wil de gemeente haar inwoners en bedrijven binnen de gemeente blijven betrekken. Daarbij zullen verschillende projecten van het uitvoeringsprogramma ook om participatie vragen. De externe partijen hebben aangegeven hier graag bij betrokken te blijven.

1.6 De producten van het uitvoeringsprogramma passen binnen bestaande budgetten.

In het uitvoeringsprogramma zijn indicatieve bedragen opgenomen voor de verschillende beleidsproducten. Deze bedragen zijn op basis van expert judgement door IDVerde bepaald. De bedragen die genoemd worden, passen binnen de middelen die structureel begroot zijn voor een 'Groene impuls voor Roermond'.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De financiële consequenties van de basisprincipes zijn afhankelijk van het ambitieniveau van uw college en de Raad.

Basisprincipe 2 en 3 hebben een effect op aanleg en beheer. Met het vaststellen van de visie vindt er een verschuiving plaats van verhardingen naar groen. Ook zal er zoveel mogelijk gekozen worden voor hoogwaardig groen. Wat de financiële consequenties zijn van deze basisprincipes is nog niet volledig inzichtelijk. Hoe de kosten van aanleg van groen zich verhouden tot verharding zal per project verschillen. Daarbij zijn de kosten voor groen verschillend per type groen, zoals bomen, heesters, kruidenrijk grasland, etc. Tevens is er een verschil tussen uitbreiding, inbreiding en renovatie. Door het verschil in afschrijvingstermijnen (groen 20 jaar, verhardingen 30 jaar) zullen de financiële consequenties op het begrotingssaldo per plan/project verschillen. Daarbij kan er bij ieder plan/project een (financiële) afweging gemaakt worden voor wat betreft de basisprincipes.

Voor beheer geldt dat het niet per definitie duurder is als er kwalitatief hoogwaardig groen als uitgangspunt gekozen wordt. Door te kiezen voor duurzame instandhouding kan vegetatie gezond oud worden. Daarbij is ecologisch beheer goedkoper dan gazon beheer.

1.2 De resultaten van het uitvoeringsprogramma brengen kosten met zich mee.

Een aantal punten uit het uitvoeringsprogramma vragen om fysieke uitvoering. Bij de 'Quickscan van groen naar donkergroen' wordt bijvoorbeeld onderzocht hoe het bestaand groen binnen de bebouwde kom optimaal kan functioneren voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Hiervoor zal een deel van de (groene) ruimte op termijn opnieuw worden ingericht. Het ambitieniveau van het bestuur zal bepalen op wat voor tempo en kwaliteitsniveau de onderdelen van het uitvoeringsprogramma uitgevoerd worden. Daarbij heeft de Integrale Groenvisie (financieel) een nauwe relatie met de Kadernota Beheer c.q. het beheerplan groen en bomen. Wijzigingen in de verschillende arealen binnen deze Kadernota, hebben mogelijk financiële gevolgen. Wanneer de uitkomsten van de projecten van het uitvoeringsprogramma eventueel zouden vragen om een aanpassing van de Kadernota Beheer Groen en Bomen, dan wordt dat aan de Raad voorgelegd ter besluitvorming. Hierbij wordt vanuit het ruimtelijk domein zo veel mogelijk gestreefd naar een integrale aanpak van verschillende beleidsvelden.

Historisch overzicht

- Op 6 juli 2023 is Motie 23M22: Motie uitvoeringsmiddelen vergroenen van Roermond, ingediend door de Raad. Deze motie is unaniem aangenomen.
- Op 31 oktober 2023 heeft het college besloten:
    - In te stemmen met de 'Agenda Biodiversiteit en klimaatadaptatie';
    - De gemeenteraad hierover met een raadsinformatiebrief hierover te informeren.

  In beide stukken wordt verwezen naar de Integrale Groenvisie.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van de basisprincipes zijn afhankelijk van het ambitieniveau van uw college en de Raad. De financiële afweging zal per plan/project gemaakt moeten worden. Over het algemeen kan gesteld worden dat de meerjarenbegroting kaderstellend is.

In het uitvoeringsprogramma zijn indicatieve bedragen opgenomen voor de verschillende producten. Deze bedragen op basis van expert judgement van IDVerde bepaald. Cluster Ontwikkeling Opgaven zal deze opdrachten uitvoeren. Hiervoor wordt het budget benut uit de kostenpost 62533 'Groene impuls voor Roermond'.

Communicatie en participatie

Voor de voorbereiding van de Integrale Groenvisie is breed geparticipeerd (zie argument 1.4).

Na besluitvorming van uw Raad, wordt de Integrale Groenvisie gepubliceerd in het elektronische gemeenteblad.

Uitvoering en evaluatie

Wanneer uw Raad besluit de Integrale Groenvisie vast te stellen, dan worden de basisprincipes uitgedragen binnen de organisatie en wordt het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit verschillende beleidstukken, inventarisaties en monitoringsplannen.

Bijlagen

1. Integrale Groenvisie Gemeente Roermond 2025-2035.
2. Raadsbesluit.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
J. van Putten	Y.F.W. Hoogtanders

Ter inzage:
Bijlage(n):